

«Təsdiq edirəm»
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
_____ dos. Zaur Məmmədov
_____ " _____ " _____ 2026-cı il

FƏNN SİLLABUSU
(işçi tədris proqramı)

İxtisasın şifri və adı: 6001018-Tarix müəllimliyi A/B

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: Azərbaycan tarixi-2 (Təhsil Nazirliyinin 02.02.2022-ci il tarixli F55 nömrəli əmri ilə qrif verilmişdir.)

Kodu: İPF-B05.2

Tədris ili: 2025-2026

Semestr: II (yaz)

Tədris yükü: Cəm:180 saat. Auditoriya yükü: (30 saat mühazirə, 30 saat seminar.)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, ata adı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Mühazirə müəllimi: İbadov Rakif Hüseyn oğlu, tar.ü.f.d., dos. **seminar müəllimi:** Sevdimova Mələhət Miriş qızı, b/m.

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Ə.Məmmədov küçəsi, 22.

Məsləhət günləri və saati: I-II - gün, saat: 15⁵⁰ – 17²⁵

E-mail ünvanı: ibadov_rakif@mail.ru; malahat-80@mail.ru

III. Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Rəcəbli Qəzənfər. Azərbaycan tarixi. Bakı, 2013
2. Bünyadov Z. Azərbaycan Atabəylər dövləti (1136-1225). Bakı, 2025
3. Türk xalqları və dövlətlərinin tarixi (və Atabəylər dövrü daxil olmaqla). Bakı, 2024
4. Nuriyeva İ. Azərbaycan tarixi. Bakı, 2024
5. Azərbaycan VII-XII əsrlərdə: tarix, mənbələr, şəhrlər". Bakı, 2023
6. PiriyeV V.Z. Azərbaycan XIII- XIV əsrlərdə. Bakı, 2003
7. Zakiroğlu O. Qaraqoyunlular: I kitab. Bakı, 2015
8. Nəcəfli T. Azərbaycan Qaraqoyunlu və Ağqoyunlu dövlətləri. Bakı, 2012
9. „Uzun Həsən – Ağqoyunlu dövlətinin hökmdarı“. Bakı, 2025
10. Əfəndiyev O. Azərbaycan Səfəvilər dövləti. Bakı, 2016
11. Həsənov H. Azərbaycan tarixi: XVIII əsrin son rübü-XIX əsrin əvvəlləri. Bakı, 2022
12. Gözəlova N.; Bağırov Ə. XVIII əsrin 30-40-cı illərində Nadir şah Əfşarın Bağdad yürüşləri. Bakı, 2018
13. Mustafazadə T. XVIII əsrin II rübündə Xəzəryanı regionda beynəlxalq münasibətlər və Nadir şah Əfşarın diplomatiyası. Bakı, 2022
14. Mustafazadə T. XVIII-XIX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda elm və mədəniyyət. Bakı, 2024
15. Mustafazadə T. XVIII-XXI əsrin əvvəllərində Azərbaycanın beynəlxalq siyasi münasibətlər. Balı, 2021

IV. Prerekvizit fənlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən Azərbaycan tarixi-1 fənninin tədrisinə ehtiyac vardır.

V. Korekvizit fənlər: Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Azərbaycan tarixinin Tarix müəllimliyi ixtisasında tədrisinin 2-ci hissəsi Səlcuqlar dövlətinin yaranmasından xanlıqlar dövrünə qədərki tarixi dövrü əhatə edir. Azərbaycan tarixinin tədrisində əsas məqsəd dövlətçilik tarixində varisliyi, milli mədəniyyəti, milli

adət- ənənələrimizə məhəbbət yaratmaqla onları yaşadıb inkişaf etdirməyə təkan verməkdən ibarətdir. Bu fənn özünəməxsus səciyyəvi xüsusiyyətlərə malikdir. Burada əsas məqsəd tarixi hadisələri faktlar əsasında şərh etmək və səciyyəvi olan anlayışları ətraflı şəkildə işıqlandırmaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam açır;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

	Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
1	91-100 bal	A	əla
2	81-90 bal	B	çox yaxşı
3	71-80 bal	C	yaxşı
4	61-70 bal	D	kafi
5	51-60 bal	E	qənaətbəxş
6	51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə - 30 saat, seminar 30 saat. **Cəmi: 60 saat**

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat		Tarix
		Mühazirə	Seminar	
1.	<p>Mövzu: 1. Azərbaycan Atabəylər dövləti</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azərbaycan Atabəylər dövlətinin yaranması 2. Şəmsəddin Eldənizin daxili və xarici siyasəti. Məhəmməd Cahan Pəhləvan və Qızıl Arslan dövründə mərkəzi hakimiyyətin güclənməsi. 3. Atabəylər dövlətinin qonşu dövlətlərlə münasibətləri və tənəzzülü <p>Mənbə: [1, 2, 3]</p>	2	2	
2.	<p>Mövzu: 2. Azərbaycan Monqol işğalı dövründə</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Monqolların Azərbaycana ilk qarətçi yürüşü. 2. Xarəzmşah Cəlalədinin Azərbaycana hücumları. Azərbaycan Xəramşahların hakimiyyəti dövründə. 3. Azərbaycan Atabəylər dövlətinin süqutu. 4. Monqolların ikinci yürüşü və Azərbaycanın Ali Monqol Xaqanlığına tabe edilməsi. <p>Mənbə: [1, 2, 3, 4, 5]</p>	2	2	
3.	<p>Mövzu: 3. Azərbaycan Hülakilər (Elxanilər) dövləti</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azərbaycan Hülakülər dövlətinin tərkibində. Hülakülər dövründə torpaq və vergi siyasəti. 2. Qazan xanın islahatları. 3. XIV əsrin 30-40-cı illərində hakimiyyət uğrunda mübarizə. 4. Şirvanşahlar dövləti XIII-XIV əsrin I yarısında <p>Mənbə: [1, 5, 6]</p>	2	2	
4.	<p>Mövzu: 4. Azərbaycan XIV əsrin II yarısında</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Çobanilərin Azərbaycanda siyasi vəziyyəti. Hülakilər hökmranlığının süqutu 2. Azərbaycan Cəlairilər dövlətinin tərkibində. 3. Toxtamışın və Əmir Teymurun Azərbaycana yürüşləri. 4. Teymuri – Şirvaşah və Teymuri – Səfəvi ordeni münasibətləri <p>Mənbə: [1, 5, 6]</p>	2	2	
5.	<p>Mövzu: 5. Azərbaycan Qaraqoyunlu dövləti</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Qaraqoyunluların Təbriz uğrunda mübarizəsi. Qaraqoyunlu dövlətinin yaranması. 2. Qaraqoyunlu Qara Yusifin daxili və xarici siyasəti. 3. Qaraqoyunlu-Osmanlı əlaqələri. 4. Qaraqoyunlu-Ağqoyunlu münasibətləri. Muş döyüşü (1467). Qaraqoyunlu dövlətinin süqutu. <p>Mənbə: [1, 7, 8, 9]</p>	2	2	
6.	<p>Mövzu: 6. Azərbaycan Ağqoyunlu dövləti</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azərbaycan Ağqoyunlu dövlətinin yaranması. 2. Uzun Həsənin hakimiyyəti dövründə daxili siyasət. 3. Ağqoyunlu dövlətinin Qərbi Avropa ölkələri ilə 	2	2	

	<p>münasibətləri. Ağqoyunlu-Osmanlı münasibətləri.</p> <p>4. Ağqoyunlu dövlətinin Şirvanşah və Səfəvilərlə münasibətləri. 1473-cü il Otluqbeli döyüşü və onun nəticələri.</p> <p>Mənbə: [4, 7, 8, 9]</p>			
7.	<p>Mövzu: 7. XII-XV əsrlər Azərbaycan mədəniyyəti</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Məktəb və mədrəsələr. 2. Ədəbiyyat: Qətran Təbrizi. Əfsələddin Xaqani. Nizami Gəncəvi. İzzəddin Həsənoğlu. 3. Hürufilik cərəyanı. 4. Azərbaycan "Müsəlman intibahı" mərkəzlərindən biri kimi. <p>Mənbə: [1, 4, 14]</p>	2	2	
8.	<p>Mövzu: 8. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin qurulması</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Səfəvi şeyxlərinin Ərdəbil hakimliyi. 2. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranmasının siyasi, ideologiyə və ictimai-iqtisadi amilləri. 3. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranması. I Şah İsmayıl (1501-1524). 4. Səfəvi-Osmanlı münasibətlərinin gərginləşməsi. Çaldıran döyüşü (1514). <p>Mənbə: [2, 3, 4]</p>	2	2	
9.	<p>Mövzu: 9. Azərbaycan Səfəvilər dövləti I Şah Təhmasib dövründə</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I Şah Təhmasibin (1524-1576) daxili və xarici siyasəti. Şirvan (1538) və Şəkinin (1551) Səfəvilərə birləşdirilməsi. 2. Səfəvi-Osmanlı müharibələri (1534-1555). 3. Səfəvilər dövlətinin Böyük Moğol və Qərbi Avropa ölkələri ilə əlaqələri. <p>Mənbə: [9, 10, 11]</p>	2	2	
10.	<p>Mövzu: 10. Azərbaycan XVI əsrin sonu və XVII əsrin I yarısında</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Səfəvi-Osmanlı müharibəsi (1578-1590). Yaxın və Orta Şərqlə uğrunda Səfəvi-Osmanlı mübarizəsi. 1590-cı il İstanbul müqaviləsi. 2. I Şah Abbasın mərkəzi hakimiyyəti gücləndirmək siyasəti və islahatları. 3. Səfəvi-Osmanlı müharibəsi (1603-1612). 4. Səfəvi-Osmanlı münasibətlərinin yeni mərhələsi və 1639-cu il Qəsri-Şirin sülh müqaviləsi. <p>Mənbə: [9, 10, 11]</p>	2	2	
11.	<p>Mövzu: 11. Azərbaycan XVII əsrin II yarısında</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. II Şah Abbasın (1642-1666) daxili və xarici siyasəti. 2. Səfəvilər dövləti Şah Süleymanın hakimiyyəti (1667-1694) dövründə. 3. Səfəvilər dövlətinin Qərbi Avropa ölkələri və Osmanlı dövləti ilə münasibətləri. <p>Mənbə: [1, 9, 10, 11]</p>	2	2	
12.	<p>Mövzu: 12. Azərbaycan Səfəvi dövlətinin inzibati quruluşu, ictimai və iqtisadi vəziyyəti</p>	2	2	

	Plan: 1. Dövlətin inzibati idarəetmə quruluşu. 2. Səfəvi ordusu. Yeni qoşun növlərinin yaradılması. 3. İqtisadi vəziyyət. Kənd təsərrüfatı. Torpaq mülkiyyət formaları. Sənətkarlıq sahələri. Şəhərlər və ticarət. Mənbə: [1, 4, 10, 11]			
13.	Mövzu: 13. XVI-XVII əsrlərdə Azərbaycan mədəniyyəti Plan: 1. Azərbaycan dilinin inkişafı 2. Səfəvi hökmdarlarının mədəniyyətin inkişafında rolu. Şah İsmayıl Xətai. 3. Elmin inkişafı. Məktəb və maarif. Kitabxana işi. Ədəbiyyat. Memarlıq və incənət. Mənbə: [3, 7]	2	2	
14.	Mövzu: 14. XVIII əsrin əvvəllərində Azərbaycanın beynəlxalq vəziyyəti Plan: 1. Şah Sultan Hüseynin (1694-1722) daxili və xarici siyasəti. 2. Osmanlı imperiyasının Qafqaz siyasəti. Şirvan usyanı. 3. I Pyotrun Xəzəryanı əyalətləri işğalı. Peterburq müqaviləsi (1723). 4. Osmanlı imperiyasının rus işğalına qarşı münasibəti. 1724-cü il İstanbul müqaviləsi. Mənbə: [1, 4, 14, 15]	2	2	
15.	Mövzu: 15. Azərbaycan XVIII əsrin 30-40-cı illərində. Plan: 1. Səfəvi dövlətinin süqutu. 2. Nadirin Rusiya və Osmanlılara qarşı mübarizəsi: Rəşt (1732), Kirmanşah (1732) və Gəncə (1735) müqavilələri. 3. Əfşar dövləti XVIII əsrin 40-cı illərində Mənbə: [1, 4, 10, 11, 12, 14, 15]	2	2	
	Cəmi:	30 saat	30 saat	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Azərbaycan tarixi fənnin tədrisi prosesində fənninin predmet və vəzifələrini, tarixin tədrisi prosesində müəllim və tələbələrin fəaliyyətini artırmaq, fənn üzrə nəşr edilmiş yeni ədəbiyyat və mətnlərlə işi öyrənməklə tədrisin keyfiyyəti daha da yüksəldilir. Azərbaycan tarixi fənninin tədrisində yeni pedaqoji texnologiyalardan istifadə ilə tədris gücləndirilməlidir.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimat və müzakirə;
- debat;
- müstəqil iş/araşdırma.

XIII. Fənn üzrə təlim nəticələri:

- Azərbaycanın dövlətçilik ənənələrinə sədaqət hissi formalaşdıraraq, dövlətçilik ənənələrinin keçmişi və bugünü haqqında zəruri biliyi, faktları cəmiyyətin müasir vəziyyətinə uyğun təsvir edir.
- Azərbaycanın dövlətçilik ənənələrinin tarixi, yaranması, formalaşması və inkişafı dinamikasını dövrün xüsusiyyətləri baxımından izah edərək, onlar arasında səbəb və nəticə əlaqələrini izah edir.
- Müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin formalaşmasına təsir edən siyasi, ideoloji, iqtisadi və mədəni amillərin rolunu, fəal vətəndaşlıq mövqeyi baxımından nümayiş etdirir.
- Azərbaycan tarixi fənnindən əldə etdiyi bilikləri təcrübədə istifadə etmək üçün elmi – pedaqoji və metodiki təhlillər apararaq, aldığı nəticələri yaradıcılıqla təcrübədə tətbiq edir;

- Müasir dünyada Azərbaycan dövlətçiliyinin yeri və rolunu sistemli təhlil edərək, fərziyyə və mülahi zələr irəli sürür;
- Təlim strategiyalarından, qiymətləndirmə mexanizmlərindən, müasir təlim texnologiyaların dan istifadə edilməsi bacarıqlarını yeni pedaqoji təfəkkürə, öyrənmə və tədris etmə vərdişlərinə uyğun tətbiq edir.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları:

1. Azərbaycan Atabəylər dövlətinin yaranması
2. Şəmsəddin Eldənizin daxili və xarici siyasəti. Məhəmməd Cahan Pəhləvan və Qızıl Arslan dövründə mərkəzi hakimiyyətin güclənməsi.
3. Atabəylər dövlətinin qonşu dövlətlərlə münasibətləri və tənəzzülü
4. Monqolların Azərbaycana ilk qarətçi yürüşləri.
5. Xarəzmşah Cəlalədinin Azərbaycana hücumları. Azərbaycan Xəramşahların hakimiyyəti dövründə.
6. Azərbaycan Atabəylər dövlətinin süqutu.
7. Monqolların ikinci yürüşü və Azərbaycanın Ali Monqol Xaqanlığına tabe edilməsi.
8. Azərbaycan Hülakülər dövlətinin tərkibində. Hülakülər dövründə torpaq və vergi siyasəti.
9. Qazan xanın islahatları.
10. Şirvanşahlar dövləti XIII-XIV əsrin I yarısında
11. Çobanilərin Azərbaycanda siyasi vəziyyəti. Hülakilər hökmranlığının süqutu
12. Azərbaycan Cəlairilər dövlətinin tərkibində.
13. Toxtamışın və Əmir Teymurun Azərbaycana yürüşləri.
14. Qaraqoyunluların Təbriz uğrunda mübarizələri. Qaraqoyunlu dövlətinin yaranması.
15. Qaraqoyunlu Qara Yusifin daxili və xarici siyasəti. .

II Kollektiv sualları:

1. Qaraqoyunlu-Ağqoyunlu münasibətləri. Muş döyüşü (1467). Qaraqoyunlu dövlətinin süqutu.
2. Azərbaycan Ağqoyunlu dövlətinin yaranması.
3. Uzun Həsənin hakimiyyəti dövründə daxili siyasət.
4. Ağqoyunlu dövlətinin Qərbi Avropa ölkələri ilə münasibətləri. Ağqoyunlu-Osmanlı münasibətləri.
5. Ağqoyunlu dövlətinin Şirvanşah və Səfəvilərlə münasibətləri. 1473-cü il Otluqbəli döyüşü və onun nəticələri.
6. Ədəbiyyat: Qətran Təbrizi. Əfsələddin Xaqani. Nizami Gəncəvi. İzzəddin Həsənoğlu.
7. Azərbaycan "Müsəlman intibahı" mərkəzlərindən biri kimi.
8. Səfəvi şeyxlərinin Ərdəbil hakimiyyəti.
9. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranmasının siyasi, ideologiyə və ictimai-iqtisadi amilləri.
10. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranması. I Şah İsmayıl (1501-1524).
11. Səfəvi-Osmanlı münasibətlərinin gərginləşməsi. Çaldıran döyüşü (1514).
12. I Şah Təhmasibin (1524-1576) daxili və xarici siyasəti. Şirvan (1538) və Şəkinin (1551) Səfəvilərə birləşdirilməsi.
13. Səfəvi-Osmanlı müharibələri (1534-1555).
14. Səfəvilər dövlətinin Böyük Moğol və Qərbi Avropa ölkələri ilə əlaqələri (XVI əsr).
15. I Şah Abbasın mərkəzi hakimiyyəti gücləndirmək siyasəti və islahatları. .

XVI. İmtahan sualları:

1. Azərbaycan Atabəylər dövlətinin yaranması
2. Şəmsəddin Eldənizin daxili və xarici siyasəti. Məhəmməd Cahan Pəhləvan və Qızıl Arslan dövründə mərkəzi hakimiyyətin güclənməsi.
3. Atabəylər dövlətinin qonşu dövlətlərlə münasibətləri və tənəzzülü
4. Monqolların Azərbaycana ilk qarətçi yürüşləri.
5. Xarəzmşah Cəlalədinin Azərbaycana hücumları. Azərbaycan Xəramşahların hakimiyyəti dövründə.
6. Azərbaycan Atabəylər dövlətinin süqutu.
7. Monqolların ikinci yürüşü və Azərbaycanın Ali Monqol Xaqanlığına tabe edilməsi.
8. Azərbaycan Hülakülər dövlətinin tərkibində. Hülakülər dövründə torpaq və vergi siyasəti.

9. Qazan xanın islahatları.
10. Şirvanşahlar dövləti XIII-XIV əsrin I yarısında
11. Çobanilərin Azərbaycanda siyasi vəziyyəti. Hülakilər hökmranlığının süqutu
12. Azərbaycan Cəlairilər dövlətinin tərkibində.
13. Toxtamışın və Əmir Teymurun Azərbaycana yürüşləri.
14. Qaraqoyunluların Təbriz uğrunda mübarizələri. Qaraqoyunlu dövlətinin yaranması.
15. Qaraqoyunlu Qara Yusifin daxili və xarici siyasəti.
16. Qaraqoyunlu-Ağqoyunlu münasibətləri. Muş döyüşü (1467). Qaraqoyunlu dövlətinin süqutu.
17. Azərbaycan Ağqoyunlu dövlətinin yaranması.
18. Uzun Həsənin hakimiyyəti dövründə daxili siyasət.
19. Ağqoyunlu dövlətinin Qərbi Avropa ölkələri ilə münasibətləri. Ağqoyunlu-Osmanlı münasibətləri.
20. Ağqoyunlu dövlətinin Şirvanşah və Səfəvilərlə münasibətləri. 1473-cü il Otluqbəli döyüşü və onun nəticələri.
21. Ədəbiyyat: Qətran Təbrizi. Əfsələddin Xaqani. Nizami Gəncəvi. İzzəddin Həsənoğlu.
22. Azərbaycan "Müsəlman intibahı" mərkəzlərindən biri kimi.
23. Səfəvi şeyxlərinin Ərdəbil hakimiyyəti.
24. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranmasının siyasi, ideologiya və ictimai-iqtisadi amilləri.
25. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranması. I Şah İsmayıl (1501-1524).
26. Səfəvi-Osmanlı münasibətlərinin gərginləşməsi. Çaldıran döyüşü (1514).
27. I Şah Təhməsin (1524-1576) daxili və xarici siyasəti. Şirvan (1538) və Şəkinin (1551) Səfəvilərə birləşdirilməsi.
28. Səfəvi-Osmanlı müharibələri (1534-1555).
29. Səfəvilər dövlətinin Böyük Moğol və Qərbi Avropa ölkələri ilə əlaqələri (XVI əsr).
30. I Şah Abbasın mərkəzi hakimiyyəti gücləndirmək siyasəti və islahatları.
31. Səfəvi-Osmanlı müharibələri (1578-1590-cı il və 1603-1612-ci illər).
32. Səfəvi-Osmanlı münasibətlərinin yeni mərhələsi və 1639-cu il Qəsri-Şirin sülh müqaviləsi.
33. II Şah Abbasın (1642-1666) daxili və xarici siyasəti. .
34. Səfəvilər dövlətin inzibati idarəetmə quruluşu.
35. Səfəvi ordusu. Yeni qoşun növlərinin yaradılması.
36. İqtisadi vəziyyət. Kənd təsərrüfatı. Torpaq mülkiyyət formaları. Sənətkarlıq sahələri. Şəhərlər və ticarət.
37. Səfəvi hökmdarlarının mədəniyyətin inkişafında rolu. Şah İsmayıl Xətai.
38. Elmin inkişafı. Məktəb və maarif. Kitabxana işi. Ədəbiyyat. Memarlıq və incənət.
39. Şah Sultan Hüseynin (1694-1722) daxili və xarici siyasəti.
40. Osmanlı imperiyasının Qafqaz siyasəti. Şirvan usyanı.
41. I Pyotrun Xəzər yarı əyalətləri işğalı. Peterburq müqaviləsi (1723).
42. Osmanlı imperiyasının rus işğalına qarşı münasibəti. 1724-cü il İstanbul müqaviləsi.
43. Səfəvi dövlətinin süqutu.
44. Nadirin Rusiya və Osmanlılara qarşı mübarizəsi: Rəşt (1732), Kirmanşah (1732) və Gəncə (1735) müqavilələri.
45. Əfşar dövləti XVIII əsrin 40-cı illərində

Azərbaycan tarixi-2 fəninin sillabusu **6001018 - Tarix müəllimliyi** ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və ARTN 02.02.2022-ci il tarixli F55 nömrəli əmri ilə qrif verilmiş fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "**Tarix və onun tədrisi metodikası**" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (**13 fevral 2026-cı il, protokol № 6**).

Mühazirə müəllimi: _____ **dos.R.H.İbadov**

Seminar müəllimi: _____ **b/m.M.M.Sevidimova**

Kafedra müdiri: _____ **dos.K.F.Mahmudov**